

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองของผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอโดยการบรรยายประกอบตารางดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง และ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 4 สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

#### ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง จำนวน 367 ราย จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับความดันโลหิต และโรคที่เกิดร่วม ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับความดันโลหิต และโรคที่เกิดร่วม (n=367)

| ข้อมูลส่วนบุคคล | จำนวน | ร้อยละ |
|-----------------|-------|--------|
| เพศ             |       |        |
| ชาย             | 107   | 29.2   |
| หญิง            | 260   | 70.8   |

ตาราง 3 (ต่อ)

| ข้อมูลส่วนบุคคล                                                                | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| <b>อายุ (ปี)</b>                                                               |       |        |
| 36 – 43                                                                        | 32    | 8.7    |
| 44 – 51                                                                        | 39    | 10.6   |
| 52 – 59                                                                        | 94    | 25.6   |
| 60 – 67                                                                        | 184   | 50.2   |
| 68 ปีขึ้นไป                                                                    | 18    | 4.9    |
| ( $\bar{X}$ = 57.89, S.D. = 12.66, Min = 36, Max = 95)                         |       |        |
| <b>อาชีพ</b>                                                                   |       |        |
| เกษตรกรรวม                                                                     | 190   | 51.8   |
| รับราชการ                                                                      | 1     | 0.3    |
| รับจ้าง                                                                        | 54    | 14.7   |
| แม่บ้าน/พ่อบ้าน                                                                | 105   | 28.6   |
| ค้าขาย                                                                         | 17    | 4.6    |
| <b>รายได้ (ตนเองเฉลี่ยต่อเดือน)</b>                                            |       |        |
| ต่ำกว่า 5,000                                                                  | 176   | 48.0   |
| 5,001 – 10,000                                                                 | 174   | 47.4   |
| 10,001 – 15,000                                                                | 15    | 4.1    |
| 15,001 – 20,000                                                                | 1     | 0.3    |
| 20,001 – 25,000                                                                | 1     | 0.3    |
| 25,001 – 30,000                                                                | 1     | 0.3    |
| ( $\bar{X}$ = 5,720.44, S.D. = 3,092.03, Min = 700, Max = 20,000)              |       |        |
| <b>ระดับความดันโลหิต (ครั้งสุดท้ายในสมุดประจำตัวผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง)</b> |       |        |
| <b>ค่าบน</b>                                                                   |       |        |
| < 140 mmHg                                                                     | 272   | 74.1   |
| > 140 mmHg                                                                     | 95    | 25.9   |
| ( $\bar{X}$ = 131.22 S.D. = 12.02, Min = 97, Max = 177)                        |       |        |

ตาราง 3 (ต่อ)

| ข้อมูลส่วนบุคคล                                                         | จำนวน | ร้อยละ |
|-------------------------------------------------------------------------|-------|--------|
| ระดับความดันโลหิต (ครั้งสุดท้ายในสมุดประจำตัวผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง) |       |        |
| ค่าล่าง                                                                 |       |        |
| < 90 mmHg                                                               | 324   | 88.3   |
| > 90 mmHg                                                               | 43    | 11.7   |
| ( $\bar{X}$ = 76.30 S.D. = 9.20, Min = 51, Max = 100)                   |       |        |
| โรคที่เกิดร่วม*                                                         |       |        |
| โรคเบาหวาน                                                              | 203   | 55.3   |
| โรคไขมันในเลือดสูง                                                      | 258   | 70.3   |
| โรคหัวใจ                                                                | 6     | 1.6    |
| โรคไต                                                                   | 1     | 0.3    |
| โรคเก๊าท์                                                               | 2     | 0.5    |
| ไม่มีโรคที่เกิดร่วม                                                     | 48    | 13.1   |

\* กลุ่มตัวอย่างบางรายมีโรคประจำตัวหลายโรค

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 70.8) กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด คือ กลุ่มอายุ 60 - 67 ปี (ร้อยละ 50.2) คิดอายุเฉลี่ยเท่ากับ 57.89 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 51.8) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน (ร้อยละ 48.0) รายได้ตนเองเฉลี่ยต่อเดือน 5,720.44 บาท ระดับความดันโลหิต ส่วนใหญ่มีระดับความดันโลหิตค่าบนน้อยกว่า 140 มิลลิเมตรปรอท (ร้อยละ 74.1) ความดันโลหิตเฉลี่ยค่าบน 131.22 มิลลิเมตรปรอท มีระดับความดันโลหิตค่าล่างน้อยกว่า 90 มิลลิเมตรปรอท (ร้อยละ 88.3) ความดันโลหิตเฉลี่ยค่าล่าง 76.30 มิลลิเมตรปรอท และโรคที่เกิดร่วมส่วนใหญ่เป็นโรคไขมันในเลือดสูง (ร้อยละ 70.3)

ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดสมอง

ตาราง 4 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดสมอง (n=367)

| ระดับความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดสมอง | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|------------------------------------|------------|--------|
| น้อย (0-6 คะแนน)                   | 4          | 1.1    |
| ปานกลาง (7-12 คะแนน)               | 27         | 7.4    |
| มาก (13-18 คะแนน)                  | 336        | 91.5   |

จากตาราง 4 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 91.5)

ส่วนที่ 3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ตาราง 5 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง (n=367)

| การรับรู้   | ระดับการรับรู้ |        |               |        |               |        |
|-------------|----------------|--------|---------------|--------|---------------|--------|
|             | น้อย           |        | ปานกลาง       |        | มาก           |        |
|             | (6-14 คะแนน)   |        | (15-22 คะแนน) |        | (23-30 คะแนน) |        |
|             | จำนวน (คน)     | ร้อยละ | จำนวน (คน)    | ร้อยละ | จำนวน (คน)    | ร้อยละ |
| โอกาสเสี่ยง | 71             | 19.3   | 107           | 29.2   | 189           | 51.5   |
| ความรุนแรง  | 14             | 3.8    | 82            | 22.4   | 271           | 73.8   |
| ประโยชน์    | 37             | 10.1   | 189           | 51.5   | 141           | 38.4   |
| อุปสรรค     | 46             | 12.5   | 191           | 52.1   | 130           | 35.4   |

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 51.5) การรับรู้ความรุนแรงของโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 73.8) การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการป้องกันโรค หลอดเลือดสมอง อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 51.5) และมีการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 52.1)

#### ส่วนที่ 4 สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ตาราง 6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง (n=367)

| ระดับสิ่งชักนำให้เกิด<br>การปฏิบัติพฤติกรรม | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------|------------|--------|
| น้อย (30 – 70 คะแนน)                        | 0          | 0      |
| ปานกลาง (71 – 110 คะแนน)                    | 56         | 15.3   |
| มาก (111 - 150 คะแนน)                       | 311        | 84.7   |

จากตาราง 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 84.7)

#### ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ตาราง 7 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรม การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง (n=367)

| ระดับพฤติกรรม<br>การป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|---------------------------------------------|------------|--------|
| เหมาะสมน้อย (20 – 40 คะแนน)                 | 4          | 1.1    |
| เหมาะสมปานกลาง (41 – 60 คะแนน)              | 125        | 34.1   |
| เหมาะสมมาก (61 - 80 คะแนน)                  | 238        | 64.8   |

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับเหมาะสมมาก (ร้อยละ 64.8)

ส่วนที่ 6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

ตาราง 8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) และในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) ค่าคงที่ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง เมื่อเพิ่มการทำนายเข้าทีละตัว (Stepwise) (n=367)

| ตัวแปร                                                       | β      | B      | T      | Sig   |
|--------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|-------|
| CONSTANT                                                     |        | 45.979 | 11.262 | 0.000 |
| สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง | 0.226  | 0.126  | 4.563  | 0.000 |
| การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง               | -0.168 | -0.227 | -3.354 | 0.001 |
| การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง        | 0.157  | 0.207  | 3.131  | 0.002 |

(F = 18.30, Sig = 0.000, Adjusted R<sup>2</sup> = 0.124, R<sup>2</sup> = 0.131, Std.Error = 4.083)

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ พบว่า สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองสามารถทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองได้สูงสุด รองลงมา คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง มีส่วนในการร่วมทำนายพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมองได้ร้อยละ 13.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ  $p<0.05$  โดยในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 0.226 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 0.168 และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 0.157 ค่าคงที่ เท่ากับ 45.979 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบ (B) สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 0.126 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง

เท่ากับ 0.227 และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง เท่ากับ 0.207 และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย 4.083

ดังนั้นผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สามารถนำมาสร้างสมการทำนาย ได้ดังนี้

$$Y' = 45.98 + 0.126X_1 - 0.227X_2 + 0.207X_3$$

$X_1$  = สิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

$Y'$  = พฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง

$X_2$  = การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง

$X_3$  = การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมการป้องกันโรคหลอดเลือดสมอง